

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної
освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З СУСПІЛЬНИМ ДОВКІЛЛЯМ

Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти
Протокол № 2 від 19 жовтня 2021 р.

м.Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт Дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Метою навчальної дисципліни є озброїти майбутніх вихователів знаннями про об'єкти, явища, процеси, з якими діти дошкільного віку зустрічаються у довкіллі, та характером взаємовідносин у суспільному довкіллі, пов'язаними із впливом на них мікро, мезо- і макрофакторів, сформувати вміння використовувати принципи, форми, засоби, методи і прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільним довкіллям.

Цілі:

- сформувати у студентів цілісну систему інтегрованих знань про довкілля (природне, предметне, соціальне), дії дитини в довкіллі, безпеку її життєдіяльності на науково-теоретичних засадах;
- озброїти майбутніх вихователів методикою формування у дітей елементів природничо-наукової картини світу;
- сприяти оволодінню студентами системою загальних та специфічних законів про природу, соціум та поняттями, які пов'язані з ними;
- дослідити процеси взаємодії дитини із довкіллям через організацію відповідного розвивального середовища;
- вивчити закономірності інтелектуального розвитку дитини, процеси її соціалізації та формування цілісної особистості дитини.

Компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-9. Здатність здійснення безпечної діяльності.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних моральноетичних норм і правил поведінки.

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної

поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

Програмні результати навчання:

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-14. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний			
1.	Науково-теоретичні засади методики ознайомлення дітей дошкільного віку з довкіллям.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації
2.	Завдання та зміст роботи з ознайомлення дітей дошкільного віку з довкіллям.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	Підготуватися до практичного заняття, заповнити таблицю порівняльної характеристики програм
3	Форми та засоби ознайомлення дітей дошкільного віку суспільним довкіллям.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Здійснювати суб'єкт -суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розробити план-конспект заняття для ознайомлення дітей дошкільного віку з довкіллям.

4	Види та типи занять для ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільним довкіллям.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	Підготуватися до практичного заняття, розробити плани-конспекти занять
5	Методи та прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку предметами та явищами довкілля.	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	Опрацювати лекційний матеріал, розробити план-конспект бесіди за змістом сюжетної картини для ознайомлення з довкіллям (за вибором) для старшої дошкільної групи, розробити план-конспект проведення дидактичної гри на закріплення якостей, властивостей, ознак предметів для дітей молодшого дошкільного віку, охарактеризувати основні методи ознайомлення дітей з довкіллям (за допомогою схеми).
Змістовий модуль 2. Методично-професійний			
6	Методика ознайомлення дітей дошкільного віку предметним довкіллям.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. Дотримуватись умов безпеки	Підготуватися до практичного заняття, розробити план-конспект заняття для ознайомлення дітей дошкільного

		життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	віку з якостями і властивостями паперу (тема заняття і вікова група – за вибором студента), проаналізувати програмові завдання чинних програм з ознайомлення дітей дошкільного віку з якостями і властивостями предметів.
7	Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами пожежної безпеки.	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	Опрацювати лекційний матеріал, підібрати дидактичні ігри для ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами пожежної безпеки, скласти тематичний план тижня безпеки в ЗДО, розробити план-конспект заняття для ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами пожежної безпеки.
8	Методика проведення занять для ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами дорожнього	Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.	Опрацювати лекційний матеріал, підібрати дидактичні ігри для ознайомлення дітей старшого

	руху.		дошкільного віку з правилами дорожнього руху.
9	Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з явищами суспільного життя.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього дошкільного віку. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	Скласти анотовану бібліографію методичних статей і розробок з теми «Формування в дітей дошкільного віку основ економічної культури», розробити план-конспект заняття для ознайомлення дітей дошкільного віку з явищами суспільного життя.
10	Діти в соціальному довкіллі.	Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього дошкільного віку. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно - екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до дискусії на тему «Світ дитинства – автономна соціокультурна реальність», проаналізувати зміст знань про соціальний світ у програмах навчання і виховання дошкільників, розробити план бесіди з дитиною про позитивні взаємини із дорослими та дітьми.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	45
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Тести	35
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Семінарські з-тя		5	5	5	5	5	5	5	5	5								45
Самостійна р-та																	10	10
Індивідуальні завдання											10							10
Тести				15			10										10	35
Всього за тиж-нь		5	5	20	5	5	15	5	5	5	10						20	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Богуш А. Гавриш Н. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник. К. : Слово, 2010. 408 с. 2. Богуш А., Лисенко Н. Українське народознавство в дошкільному закладі. К.: Вища школа, 2002. 407 с. 3. Богуш А. Моє довкілля : програма ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з довкіллям. К. : Шкільний світ, 2006. 109 с. 4. Виховання дошкільника в праці / З. Борисова, Г. Беленька, М. Машовець та ін. 2-ге вид., стер. К., 2002. 112 с. 5. Гарбар Л. Азбука дорожнього руху. <i>Дошкільне виховання</i>. 2003. №2. С. 16-18. 6. Гніленко Н. Пожежники. <i>Дошкільне виховання</i>. 2007. №10. С. 21-22. 7. Голованова Н. Социализация и воспитание ребенка : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. СПб. : Речь, 2004. 272 с. 8. Гураш Л. Розумна обережність – запорука безпеки. <i>Дошкільне виховання</i>. 2003. №7. С. 10-12. 9. Діти і соціум: особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: монографія / А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гавриш, С.М. Курінна, І.П. Печенко; наук. ред. А.М. Богуш; за заг.ред. Н.В. Гавриш. Луганськ : Альма-матер, 2006. 368 с. 10. Жадан Р. Григоренко Г. Економічна освіта дітей старшого дошкільного віку : перспективно-календарне планування занять з економіки. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2006. 116 с. 11. Зайцева Л. Розкриваємо таємниці довкілля : методичний посібник. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2012. 110 с. 12. Карпенко О. Загоруйко Л. Безпека життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 192 с. 	

13. Кононко О. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві) : навч. пос. для вищ. нав. закл. К.: Освіта, 1998. 255 с
14. Крутій К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. Частина друга. Концепція, програма розвитку та освітні програми ДНЗ. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2010. 284 с.
15. Пасічник А. Розвиток етичних уявлень дітей дошкільного віку в інтерактивному театрі. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2012. №11. С. 319-323.
16. Фомічова Л. Ознайомлення з оточуючим: навчальний посібник. К.: Благовіст, 2002. 271 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, вул. Бандери, 1, каб. 301, https://kttmdiso.pnu.edu.ua (0342) 509138 kttmdo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна Викладачі з закладів вищої освіти України
Контактна інформація викладача	tamara.marchii@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP25_12_2020-1.pdf

	21/04/isinuvannia_nove2.pdf»
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).</p>

Викладач: _____ кандидат педагогічних наук, доцент Марчій-Дмитраш Т.М.